

ב. כתבים

של ר' הלל מרדכי ז"ל

דברים שנכתבו ע"י הלל לזכר חברו יוסף פינסקי ז"ל*

יוסף היה עילוי בתורה ועל כוחותיו עמדו גדולי תורה אשר ניבאו לו גדולות.

כיוסף בעל החלומות היה בעל חזון ורקם בליבו תכניות ומפעלים להפצת תורה ויהדות בדרכים מיוחדות ומקוריות. גם איש מעשה היה, בעל תכונות מנהיגות, כושר ארגון ותקשורת טובה בין בני אדם. היה מכנס כינוסים שונים של חבריו ללימוד תורה וחיוזק האמונה, ומפגישם עם גדולי תורה אשר היה בקשר עימהם. יוסף יזם ואירגן ימי לימוד תורה בחופשות "בין הזמנים" בירושלים, והביא לשם בכוחות עצמו גדולי תורה, ראשי ישיבות, ראשי כוללים ורמ"ם אשר יתנו שיעורים לפני חבריו לישיבה. בדרכו הנעימה והלבבית פנה לכל אדם והיה בעל כח נדיר לקירוב רחוקים. היה נותן לכל מי שפנה אליו את התחושה כי הוא חשוב ומקובל בעיניו, ויש לו עצמו הרבה מה ללמוד ולקבל ממנו.

דמותו המופלאה תשאר חקוקה בליבות חבריו ומכיריו, ועם הילקחו נותרו לנו דברי תורתו ומידותיו, לאורן נלך.

* נהרג גם הוא בתאונת דרכים לפני מספר שנים.

חסד ה' עמנו באפשרו לנו את התשובה*

המטרה:

- הכרת האדם באחריות למעשיו ואף אם מצטער עליהם.
- כתוצאה מכך הבנת הפלא שבתהליך התשובה המוחקת את פשעי העבר ויוצרת אדם חדש.
- ההכרה שעצם התשובה אפשרית רק כאשר תופשים אותה כחסד ולא כדבר המובן מאליו.

האמצעים:

שאלה:

האם בית משפט אנושי רשאי לשנות פסק דין של פושע כתוצאה מזה שהביע חרטה על מעשיו? אם נכיר, בודאות שהאדם עבר שנויים מרחיקי לכת, מדוע אי"כ יהיה צורך בעונש?

מסקנה בסיסית על פי תשובות:

את הנעשה אין להשיב ואת הנזק שהחטא גרם לחוטא ולסובבים אותו אי אפשר לתקן.

למתקדמים:

מדוע כאשר אדם בא לשוב ואינו תופס את החסד שבתשובה, ואומר חטאתי ומתחרט, אין תשובתו מתקבלת?

תשובה:

אדם שאינו מבין שהחטאות כבר נעשו ופעלו את פעולתם על נשמתו, חסרה לו ההכרה בעוצמת החטא. כלומר, כשאדם בא לשוב על חטאיו, התפיסה הראשונית שלו חייבת להיות שאין מוצא ושההרס של החטא לא ניתן לתיקון. רק אז יבין אל נכון את עוצמת הרע והנזק שבחטא. רק לאחר מכן, ובנפרד, נתן לו הקב"ה את האפשרות של לפנים משורת הדין, להתחנן ולבקש חתירה ברקיע, עדיין תוך תחושה ש"כדלים וכרשים דפקנו דלתיך".

* מערך שיעור, בנושא ה"תשובה", שהכין הלל ז"ל.

ובנוסף לכך, בפשטות, אם אדם אינו מכיר בדבר שקיבל כמתנה, אין הדבר מגיע לו.

למעשה יש בתשובה סכנה של המעטת חומרת החטא, מתוך עצם ידיעת האפשרות לתיקונו על ידיה. אולם יש להדגיש שאין הדברים כן וחומרת החטא צריכה להמדד תוך התחשבות בכך שאין אפשרות לתקן את החטא.

- "אנא ה' חטאתי". מה הפירוש? על מה מתחננים?
- "תבוא לפניך תפילתנו ואל תתעלם מתחינתנו" - סימן שללא התחנונים על עצם קבלת התפילה, באופן טבעי לא היתה מתקבלת התפילה לקבלת התשובה.
- "הפותח שער לדופקי בתשובה" החוזר בתשובה בא קודם כל לדפוק על שערי הקב"ה, ולכן לא נאמר ה"פותח שער לבאי בתשובה".

דבר תורה לפני ההורים

- "אתם ניצבים" כמו "ויתיצבו בתחתית ההר".
- לא תמיד נמצאים בעליה כשנמצאים למעלה על ההר.
- ולא תמיד נמצאים בירידה כשנמצאים בתחתיתו.
- ויתיצבו (בקומה ניצבת וזקופה) בתחתית ההר. למרות שהיו רבים שעמדו קרוב יותר.
- ראייה ריאלית אמיצה של המצב הנתון ולו יהא בשפל המדרגה, אך בלווי הכרה ברורה של המצב וגורמיו יכולים להביא את האדם להתיצבות זקופה.
- חשיבות מגמת הפנים והכיוון.
- ואנו מכירים בעובדה שבתשובה גמורה הזדונות נעשות כזכויות כלומר, הימצאות האדם בשפל ובמורד הועילה לו בסופו של דבר ולא רק שלא הזיקה.
- כל אחד חייב להיות גאה בחלקו ובמעמדו, ולא להתפנק בהתעצלות של "בין כך אין סיכוי" "ומה כבר אני יכול להשיג".
- לכן בשבת שלפני ר"ה קוראים את "אתם ניצבים" כדי שכולם יתיישרו, ידעו שהם בתחתית ההר, אך גם שמה יתייצבו בקומה זקופה, בהחלטה תקיפה לחדש ולשפר את מעשיהם.

נושאים לשיחת פתיחה לפני ההורים

- (1) צוות ניהול והצגתו.
- (2) מורים חדשים, מערכת שמתפקדת מתחילת השנה.
- (3) נסיעות, תפילה. הקפדת ההורים על קימה בזמן ותפילה.
- (4) מגמות
- (5) פעילות חינוכית חברתית.
- (6) הפרדת רשויות
- (7) מגמה חינוכית של דרך ארץ קדמה לתורה, דגש קודם על חינוך ואח"כ לימודים. חינוך לנימוס ועדינות, יחס כבוד למבוגר, הכרת טובה, התנהגות מתונה ומבוגרת ולא פרועה וצעקנית, סדר ומשמעת.
- (8) משמעת וסדר, איחורים, העדרויות - יחס הורים.
- (9) נקיון וחינוך אליו.
- (10) בקשת כללית לשיתוף פעולה מצד ההורים. ועד הורים.

הלל שחור ז"ל

תגובה למאמר "במה נכשלנו"?

באלקנקנה האחרון פנתה ... ל"חרדים לדבר ה' בקרבנו" בפניה הבאה: ישנם כל כך הרבה ישובים עם אורה ואורח חיים, שיהלמו בדיוק את צרכיכם. מדוע שלא תעברו לשם? ואם אתם זקוקים לפסק הלכה שיורה לכם ללכת ולהתיישב שם - נעזור לכם להשיגו". עד כאן דבריה.

בתור אחד, הרואה עצמו "חרד לדבר ה'", אני חש שפניתה של ... ממוענת אלי. ומכיון שפנייה זו קוראת לי לחפש את ביתי במקום אחר, ארשה לעצמי להגיב במספר מילים.

אני אישית, בדעה (כמו רבים בישוב), שיש לדאוג לחינוך נפרד בישובנו, וכי הפרדה זו תביא לתנופה חינוכית בלתי רגילה במערכת החינוך בישוב, אולם כאן לא אדרש לכך ואתיחס לעצם הפנייה ולסגנונה.

אני רואה סכנה מוחשית לעתידו של היישוב, לצביונו ולהרכבו, אם תותר ותוכר תרבות ויכוח מעין זו (בסגנון "נשמח לעזור לכם לעזוב").

בשיחות שקיימתי עם תושבים שמעתי ביטויים מסוג: "חבל שהתחלנו לבנות, לא תיארנו לעצמנו שיהיה כך..." "אנו לא בונים פה, איננו יכולים לראות את עתידנו כאן". ואומר את האמת: גם בליבי ובלב אשתי עולים הרהורים נוגים לנוכח התבטאויות כאלו, העוברות משום מה בשתיקה.

האם יעלה על הדעת למנוע מקבוצת תושבים את הזכות להביע דעה? מדוע לפי דעתה של הכותבת לא יורשו אלו לברר לעצמם מה כוחם ביישוב, ומה מספר התומכים בדרכם? מדוע לא יותר להם להביא סיעתא וחיוק לדרכם מגורמים חיצוניים? ומה פגם נמצא בפעילותם לשכנוע תושבים נוספים לתמוך בעמדתם?

ידוע לי כי ציבור יקר וחשוב מבין תושבי אלקנה, נפגע מפנייה בלתי מכובדת זו, ואם איננו רוצים לאבדם, עלינו לטפחם ולעודדם, על מנת שלא יאמצו לעצמם חלילה את הצעתה של הכותבת.

* מתוך "אלקנקנה" - ידיעון שבועי של תושבי אלקנה.

נכתב לפני מותו ופורסם לאחר מותו.

נושא הדין הוא: חינוך נפרד או מעורב בביה"ס באלקנה.

אולפנת השומרון
אלקנה ד"ג אמרים מיקוד 44801
טלפון 03-9362332

ב"ה טו' תמוז תשמ"ז

לכבוד
הורי התלמידות.

שלום רב,

ברצוני לפתוח את כניסתי לניהול האולפנא בפניה אישית אליכם ההורים.

רצוני זה, נובע מתוך הכרה שהצלחתה החינוכית של האולפנא תלויה בשיתוף הפעולה ובהבנה המלאה בין צוות המוסד להורי התלמידות.

אני נכנס לתפקידי זה מתוך חרדת קודש והכרה בכובד המשימה מחד, ומתוך מרץ רעננות ורצון טוב מאידך.

אין זה סוד שעל האולפנא עברו בשנים האחרונות סערות ומשברים, אולם אני מאמין שבעקבות השנויים שהוחל בהם, שעיקרם חסות חינוכית של מכללת "אורות ישראל", וכתוצאה מרצון טוב של כל הגורמים לעשות את הכל כדי להעלות את האולפנא על דרך המלך, אכן נצליח ויהי ה' בעזרנו.

בהזדמנות זו לא אוכל שלא לבטא את חיבתי והערכתי למוסד שהיווה את כור ההיתוך החינוכי שלי, למכינה התורנית אלקנה. (שלחלק ניכר מכם בנים הלומדים שם).

עזיבתי את המכינה היתה מתוך שיקולים אישיים הנוגעים לי, ולא היתה כרוכה באיזה שהם חילוקי דעות או קשיים בתוכה.

הערפתי המלאה ותודתי נתונה למכינה, ולרב סנדובסקי שיחי' העומד בראשה.

בכבוד רב
הלל שחור

בס"ד טו' תמוז תשמ"ז.

לכבוד
הורי התלמידים.

שלום רב,

ברצוני להעלות על הכתב כמה מילות פרידה לסיכום שתי שנות עבודתי במכינה.

היו אלו שנות התפתחות גדולה של המוסד שבראשיתו היה מצער ועתה גדל והתבסס. הנה כי כן, גם לי היו שנות צמיחה והתנסות מגורנת, כחורם החינוכי החדש לי. גיליתי את תפקיד המחנך התורני כרב השפעה וחשיבות, ומתוכו הגעתי להכרת האתגר החינוכי וראיתן כראשון במעלה.

בכל מהלך עבודתי חשתי באוירת תמיכה ועידוד מצד ההורים, ובשיתוף והבנה מלאים מצד הרב מרדכי סנדובסקי שיחי, מנהל המכינה.

אני חש סיפוק בהיזכרי בכל אותן שעות שלמדתי בהן תורה עם תלמידי המכינה. שעות אלו הטביעו עלי את חותמן העמוק, ואני תפילה שכך יהיו פני הדברים גם ביחס לתלמידי.

המכינה יקרה לליבי, ועזיבתי אותה איננה כרוכה בביקורת כלפיה, או כלפי אופן פעולתה ומדיניותה החינוכיים.

אני מקווה ששהותי הקצרה במכינה תתן תרומתה הצנועה, הן לבוגרים והן לעתידו של המוסד עצמו, ומתפלל שיצלח ה' את דרכי החדשה.

בברכה רבה

הלל שחור.

הלל שחור